HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לעולם אימא לך להחזיר תנן וחסורי מיחסרא והכי קתני כירה שהסיקוה בקש ובגבבא מחזירין עליה תבשיל בגפת ובעצים לא יחזיר עד שיגרוף או עד שיתן את האפר אבל לשהות משהין אע"פ שאינו גרוף ואינו קטום ומה הן משהין בית שמאי אומרים חמין אבל לא תבשיל ובית הלל אומרים חמין ותבשיל והך חזרה דאמרי לך לאו דברי הכל היא אלא מחלוקת בית שמאי ובית הלל שבית שמאי אומרים נוטלין ולא מחזירין ובית הלל אומרים אף מחזירין ת"ש דאמר ר' חלבו א"ר חמא בר גוריא אמר רב לא שנו אלא על גבה אבל לתוכה אסור אי אמרת בשלמא להחזיר תנן היינו דשני בין תוכה לעל גבה אלא אי אמרת לשהות תנן מה לי תוכה מה לי על גבה מי סברת ר' חלבו ארישא קאי אסיפא [א]קאי ובית הלל אומרים אף מחזירין ואמר ר' חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לא שנו אלא על גבה אבל תוכה אסור (א)תא שמע [ב]ב' כירות המתאימות אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה ואינה קטומה משהין על גבי גרופה וקטומה ואין משהין על שאינה גרופה ואינה קטומה ומה הן משהין בית שמאי אומרים ולא כלום ובית הלל אומרים חמין אבל לא תבשיל עקר דברי הכל לא יחזיר דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר בית שמאי אומרים חמין אבל לא תבשיל ובית הלל אומרים חמין ותבשיל בית שמאי אומרים נוטלין אבל לא מחזירין ובית הלל אומרים אף מחזירין אי אמרת בשלמא לשהות תנן מתני' מני רבי יהודה היא אלא אי אמרת להחזיר תנן מתניתין מני לא רבי יהודה ולא ר' מאיר אי רבי מאיר קשיא לב"ש בחדא ולבית הלל בתרתי אי רבי יהודה קשיא גרופה וקטומה לעולם אימא לך להחזיר תנן ותנא דידן סבר לה כרבי יהודה בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כרבי יהודה בחדא בחמין ותבשיל ונוטלין ומחזירין ופליג עליה בחדא דאילו תנא דידן סבר לשהות ואף על פי שאינו גרוף וקטום ורבי יהודה סבר בלשהות נמי גרוף וקטום איבעיא להו מהו לסמוך בה תוכה וגבה אסור אבל לסמוך בה שפיר דמי או דילמא לא שנא תא שמע שתי כירות המתאימות אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה וקטומה משהין על גבי גרופה וקטומה ואף על גב דקא סליק ליה הבלא מאידך דילמא שאני התם דכיון דמידליא שליט בה אוירא תא שמע דאמר רב ספרא אמר רב חייא קטמה ונתלבתה סומכין לה ומקיימין עליה ונוטלין ממנה ומחזירין לה שמע מינה לסמוך נמי קטמה אין לא קטמה לא ולטעמיך נוטלין ממנה דקתני קטמה אין לא קטמה לא אלא תנא נוטלין משום מחזירין הכא נמי תנא סומכין משום מקיימין הכי השתא התם נוטלין ומחזירין בחד מקום הוא תנא נוטלין משום מחזירין אלא הכא סומכין בחד מקום הוא ומקיימין בחד מקום הוא מאי הוי עלה ת"ש [ג](ג)כירה שהסיקוה בגפת ובעצים סומכין לה ואין מקיימין אא"כ גרופה וקטומה [ד]גחלים שעממו או שנתן עליה נעורת של פשתן דקה הרי היא כקטומה אמר ר' יצחק בר נחמני א"ר אושעיא קטמה והובערה משהין עליה חמין שהוחמו כל צורכן ותבשיל שבישל כל צורכו

שמע

לעולם אימא לך להחזיר תנן. ואילו לשהות אע"פ שאינו גרוף שרי: **והך חזרה דאמרי לך.** לא יחזיר עד שיגרוף דכי גרוף מיהא שרי: **לאו דברי הכל היא.** ולבית שמאי לא סבירא להו: **לא שנו.** שריותא דמתני' אלא על גבה דלא נפיש הבלא כולי האי אבל תוכה אסור: **אי אמרת בשלמא להחזיר תנן.** אבל לשהות משהין אפילו בשאין גרופה כדמחסרינן ליה חסורי ורבי חלבו אשריותא דלשהות על שאינה גרופה קאי: **היינו דשני בין תוכה לעל גבה.** דכי משהי לתוכה דשאינה גרופה מטמין ממש ברמץ: **אלא אי אמרת לשהות תנן.** דאפילו לשהות בעי גרופה כיון דגרופה ומבעוד יום הוא נותנו לתוכה מה לי תוכה מה לי על גבה: **ארישא.** עד שיגרוף: **אסיפא קאי.** דאיירי בחזרה אבל רישא לשהות הוא ובין תוכה ובין גבה שרי: **שתי כירות המתאימות.** מחוברות יחד וקיר של חרס מפסקת ביניהם: **משהין על גבי גרופה וקטומה.** דלא חיישינן משום דסליק לה הבלא מאידך: **ומה הן משהין.** על הגרופה: **לא יחזיר.** בשבת: **אא"ב.** רישא דמתניתין לשהות קאמר דבעי גרופה ובלשהות פליגי בחמין ובתבשיל ובגרוף וסיפא פליגי בחזרה מתני' ר' יהודה היא. אלא אי אמרת להחזיר תנן דבעי גרופה אבל לשהות לא בעי גרופה ופלוגתא דחמין ותבשיל כשאינו גרוף כדקמחסרת ומתרצת לה: **קשיא לב"ש בחדא.** דקאמרי ב"ש במתני' משהין חמין אף בשאינו גרוף והכא קאמר רבי מאיר לב"ש דאפילו גרוף ולא כלום וכ"ש כשאינו גרוף. והא כולה חדא פירכא היא דבית שמאי לא שני להו בין גרוף לשאינו גרוף: **ולב"ה בתרתי.** דבמתניתין שרו בית הלל להשהות חמין ותבשיל אף בשאינו גרוף והכא קתני דבגרוף חמין אין תבשיל לא ובשאינה גרוף אין משהין כלל ולענין חזרה בגרוף תנן במתניתין לב"ה מחזירין והכא קתני עקר דברי הכל לא יחזיר: **ואי ר' יהודה.** דאמר נמי כי מתניתין מ"מ גרופה וקטומה קשיא דמתניתין תרצת דפלוגתא קמייתא בשאינו גרוף ושרו ב"ש חמין ובית הלל חמין ותבשיל והכא קתני אין משהין על גבי שאינה גרופה ואינה קטומה כלל ופלוגתא דלשהות בגרופה וקטומה: **בחמין ותבשיל ונוטלים ומחזירין.** דמוקי פלוגתא דב"ש וב"ה בשהיית חמין ותבשיל דבית שמאי שרו חמין ותבשיל לא וב"ה חמין ותבשיל ולא כר' מאיר דאמר לב"ש לא כלום: **מהו לסמוך.** קדרה אצל דופן הכירה בלא גרופה שהכירה מטלטלת היא ומושיבים אותה על גבי קרקע: **גבה.** עובי שפתה או כסוי שעל חללה: **דמדלי.** הקדרה על גבי הכירה: **ונתלבתה.** חזרה והובערה: **התם נוטלין ומחזירין בחד מקום.** ולא שייך למתני מחזירין עד דתני נוטלין: **נעורת.** ארישט"ש: **שהוחמו כל צרכן.** דליכא למיחש לחיתויי:

מצטמק

לעולם אימא לך להחזיר תנן וחסורי מיחסרא כו'. [ס][א]משום דקיי"ל כחנניה כמו שאפרש בע"ה דחיק לאוקמא מתני' כוותיה: **אא"ב** להחזיר תנן היינו דשני בין תוכה לעל גבה. פי' בקונטרס משום דאי להחזיר תנן (א) א"כ לשהות משהין אפילו באינה גרופה להכי שני בין תוכה דהוי מטמין ממש ברמץ לעל גבה וקשה להר"ח דלחנניה אפילו תוכה משהין אפי' באינה גרופה דהא תנן (לעיל דף יט:) ולא חררה על גבי גחלים אלא עד שיקרמו פניה הא קרמו פניה שרי אע"ג דחררה בתוכה היא[ב] ובלאו הכי אור"י דבחנם דחק רש"י לפרש כן דאיכא למימר שפיר היינו דשני לן בין תוכה לעל גבה מהא דשרי להחזיר בגרופה ובהשהאה דוקא לא ניחא ליה לחלק[ג] אבל בהחזרה[ד] ניחא ליה שפיר לחלק כדמוכח במאי דמשני מי סברת ארישא קאי אסיפא קאי כו' קשה לר"י א)היכי בעי למימר אליבא דרב דמתניתין להחזיר תנן אם כן אתיא מתניתין כחנניה ורב דלא כחנניה דהא חנניה[ה] שרי במצטמק ויפה לו דהא דתנן (שם) אין צולין בשר וביצה אלא כדי שיצולו מבעוד יום[ו] אתיא כחנניה וביצה אמרינן לקמן[ז] דמצטמק ויפה לו הוא ורב אסר לקמן (ג) דמצטמק ויפה לו[ח] וי"ל דבלאו הכי לא סבר לה רב כשום תנא דהא ר"מ ור' יהודה אסרי באינה גרופה אפילו במצטמק ורע לו ורב שרי במצטמק ורע לו אפילו באינה גרופה דבגרופה לא אשכחן שום אמורא דאסר אפילו יפה לו ועוד דרב קאי אמילתיה דרבי יוחנן דאיירי באינה גרופה[ט] וכן רבי יוחנן דשרי לקמן חמין ותבשיל שבישל כל צרכו באינה גרופה אבל לא בישל כל צרכו אסור לא אשכחן תנא דסבר הכי:

מהו לסמוך. באינה גרופה קבעי ואי מתניתין להשהות תנן קא בעי להשהות ולהחזיר ואי להחזיר תנן ושרי להשהות אפי' תוכה וגבה בעי להחזיר ולהשהות היכא שאינו מבושל כמאכל בן דרוסאי:

תא שמע כירה שהסיקוה כו'. ומסיק דשרי לסמוך ומכל מקום אין ללמוד מכאן לסמוך אלא האש דשאני הכא דדופני כירה מפסיקין בינו ולאש:

שמע

מסורת הש"ס

א) תוספתא פ"ג, ב) תוספתא [פ"ג], ג) לח.,

לעזי רש"י

ארישטי"ש. נעורת.

רבינו חננאל

ושקלינן וטרינן ותריצנן כירה שהסיקוה בגפת או בעצים אסור להחזיר, אבל לשהות משהין בה אע"פ שאינה גרופה ולא קטומה בין תבשיל בין חמין כחנניה. **ואע"ג** דעמדה אמרינן תוב תא שמע ב' כירות המתאימות אחת גרופה וקטומה ואחת שאינה גרופה ולא קטומה כו', לר' מאיר אליבא דבית הילל משהין ע"ג גרופה וקטומה חמין אבל לא תבשיל, ולב"ש לא כלום, לר' יהודה אליבא דב"ש משהין חמין אבל לא תבשיל וב"ה חמין ותבשיל. ב"ש אומרים נוטלין חמין אבל לא (תבשיל) מחזירין, וב"ה [אומרים] נוטלין ואף מחזירין. בשלמא אי אמרת מתניתין לשהות ע"ג גרופה וקטומה, מתני' ר' יהודה היא, אלא אי אמרת להחזיר היא, אבל לשהות בש"א משהין חמין ובה"א חמין ותבשיל אף על פי שאינה גרופה ולא קטומה, מני מתניתין אי ר' מאיר קשיא לב"ש בחדא דמתניתין דקתני בש"א חמין אבל לא תבשיל, ורבי מאיר קתני לב"ש ולא כלום. ולב"ה בתרתי דר' מאיר קתני לב"ה משהין חמין אבל לא תבשיל, ומתניתין קתני לב"ה חמין ותבשיל, ותוב דרבי מאיר קתני דברי הכל לא יחזיר ומתניתין קתני לב"ה אף מחזירין. אי לרבי יהודה קשיא גרופה וקטומה דכי קתני משהין, לב"ש חמין לב"ה חמין ותבשיל, בגרופה וקטומה קתני ומתניתין אע"פ שאינה גרופה וקטומה. ושנינן לעולם אימא לך להחזיר תנן ותנא דידן סבר לה כרבי יהודה בחדא ופליג עליה בחדא, ופשוטה היא. **ועמדה דמתניתין להחזיר תנן. עכשיו יש מי שאומר** כיון דלא איפשיטא בהדיא להחזיר, אשנויי לא סמכינן [ומוקמי] מתניתין לשהות. ויש מי שאומר הלכה להחזיר תנן ומסייעה ליה הא דא"ר יוחנן כירה שהסיקוה בגפת ובעצים משהין עליה חמין שלא הוחמו כל צורכן ותבשיל שלא בישל כל צורכו, עקר לא יחזיר וקסבר מתני' להחזיר תנן כו'. ועוד מדאמר רבא תרוייהו תננהי, ואמרינן מכדי תרוייהו תננהי, ר' יוחנן מאי אתא לאשמעינן, ואמר דייקא דמתניתין קמ"ל, ש"מ דרבי יוחנן סבר דייקא דמתניתין להחזיר הוא. א)ושיהוי זה אינה הטמנה אלא כגון כסא של ברזל והקדירה יושבת עליה והיא תלויה או באבנים [או] כיוצא בה, אבל הטמנה ע"ג גחלים דברי הכל אסור דקי"ל הטמנה בדבר המוסיף אסור ואפילו מבעוד יום. **איבעיא להו מהו לסמוך לה,** תוכה וגבה אסור אבל לסמוך שרי, או דילמא לא שנא. ופשטנא מהא דתניא כירה שהסיקוה בגפת ובעצים סומכין ואין מקיימין עליה אלא אם כן גרופה וקטומה, עממו הגחלים או שנתן לתוכה נעורת של פשתן דקה הרי היא כקטומה.

א) עי' בבעל המאור.

עין משפט נר מצוה

ב א מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה י' סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' רנג סעיף ב:
ג ב שם סעיף א בהג"ה:
ד ג מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעיף א:
ה ד מיי' שם הלכה ד:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אא"ב וכו' דאי להחזיר תנן אבל לשהות:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לעולם וכו' משום דקיי"ל כחנניה. כעין זה בתוספות מגילה דף יט ע"ב ד"ה ודילמא:

תוס' ישנים

א) ואפשר דרב מוקי מתני' בלהחזיר אבל להשהות אפילו אינה גרופה שרי מצטמק ורע לו ולרבי יוחנן אפי' מצטמק ויפה לו:

מוסף תוספות

א. (ד)מהא משמע דהלכתא כחנניה, דאי לא, אמאי דחיק נפשי' תלמודא לחסורי למתני', לימא להשהות תנן ואתיא מתני' כפשטה, אלא. חי' הר"ן. ב. אלמא שרי להשהות אפי' בתוך התנור שאינו גרוף. תוס' הרא"ש. ג. כיון דבער"ש איירי. תוס' הרא"ש. ד. [ב]שבת. תוס' הרא"ש. ה. כיון דשרי כשהגיע למאכל ב"ד ואע"פ שצריך בשול, סברא הוא דכל שכן. ריטב"א. ו. ואוקימנא כדי שיצולו כמאכל ב"ד. ריטב"א. ז. לשהותו בכירה שאינה גרו"ק. ריטב"א. ח. ומאן דאסר בההיא, לא אסר אלא אליבא דרבנן דפליגי עלי' דחנניא. ריטב"א. ט. הלכך ל"ק מידי היכי תסיק אדעתי' למימר להחזיר תנן, דאפי' כי אמרי' לשהות תנן לא ס"ל כמתני'. תוס' הרא"ש.